

bli friggitt. Legasjonens meddelelse også til det svenske utenriksdepartement at interneringen etter folkeretten ikke kunne bringes til opphør før fredsslutningen uten samtykke av den norske regjering.

Så kommer endel opplysninger som ikke er nevnt i UK's redegjørelse: 8. juli 1940 ble det i Sverige tatt beslutning om internerings opphevelse. Det var da klart for den svenske regjering at krigen var definitivt slutt for Norges vedkommende i henhold til internasjonal rett: Internerte skal bli til krigens slutt. Det ble samtidig avtalt med de tyske myndigheter at de internerte skulle utleveres til de tyske grensemyndigheter mot kvittering pr. individuelt hode etter identifisering.

I denne forbindelse gjen- gir vi et dokument

som har en spesiell interesse. — Det er en gjenpart av en dagsordre av 9. august fra Interneringsstaben i Filipstad og her heter det i punkt 260:

«Avskrift av meddelande från Kgl. Norsk Legasjon, Stockholm, til Forsvarsstabens Interneringsdetalj.

«Hjemsending av norske offiserer.»

«Den norske regjering har meddelt som sin oppfatning at i Sverige internert norsk uløst og utskrevet befal og soldater bør nytte høvet (anledningen) til å komme tilbake til Norge når interneringen blir hevet.

Det fastlønte befal stilles også å fritt, men dette spørsmål må sees i forbindelse med de betingelser som måtte bli stillet av de tyske myndigheter.

Militærattasjen vil være takknemlig for at ovenstående kan bli meddelt de norske internerte.

Ærbødigst
u/ O. Strugstad.»

Vi kjenner til at det til en viss grad

ble øvet press på dem, som ikke ville reise hjem. For dem stod det ingen annen utvei enn å ta jord- og skogsarbeide. Ellers gikk det hele smertefritt. Det var vepnet svensk vakt på toget ved hjemsendelsen og alt gikk strikt militært for seg. Dette skjedde 12. juli 1940 og hjemsendelsen var avsluttet 13. juli 1940, samtidig som dagsordren gikk ut på opphevelse av sensuren. 16. samme måned ble interneringsleiren i Filipstad avviklet og et kapittel i vår krigshistorie avsluttet.

Den siste transport av inter-

land og folk.

Landsvikpolitiet

Forts. fra side 1.

dratt opp av sengen kl. ½1 om natten med svær bikkje. Han skalv som et aspeløv under for høret om natten, og disse statsråd Gundersens lakeier unnså seg ikke for å drive gjøn med gutten fordi han skalv. Er det å undres over at et barn som blir så brutalt dratt opp av søvnen med skrekkyden bikkje ved siden av en brutal betjent og ført til nattlig forhør skjelver og ikke kan bli rolig? Denslags kaller en lege for sjokk. Gutten ble løslatt om natten 1. april kl. 3. Han måtte gå alene hjem tiltross for at betjenten som arresterte ham hadde lovet hans gråtende mor at han skulle bile gutten hjem om han ble løslatt om natten.

Neste dag måtte gutten sitte på skolebenken og konsentrere seg om lekser som om intet var hendt.

Selv måtte jeg skrive i meldeboken at min sønn hadde forsømt skolen på grunn av sykdom. Dette måtte jeg skrive på grunn av frykt for herr rektor, som i friggjøringsdagene brutalt hadde utvist disse 14-åringer fra skolen. Skjelsordene haglet nedover guttene på lærerværelset den 16. mai. — Landsforrædere, forbrytere, måtte ikke komme i 17. mai-toget, og det var aldeles forferdelig hvilke skjelsord herr rektor benyttet. Tilslutt gjorde rektoren guttene oppmerksom på at de ikke måtte bære det norske flagg. Rektor kalte guttene inn til skolegang igjen, men utviste guttene gang på gang. Rektors forfølgelse av guttene resulterte i at disse to klassekamerater ikke fikk eksamen i matematikk.

Så vidt meg bekjent har det aldri blitt sendt rundskriv fra Kirke- og undervisningsdepartementet om utvisning av NS barn fra skolen. Hvem har gitt herr rektor bemyndigelse til slik lastverdig atferd?

Jeg har fortalt om arrestasjonen og det gemene nattlige forhør av disse skolegutter til ekspedisjonssjef i fengselstyret Johannes Halvorsen. Han raste og kalte meg en sladrekyring og viste meg døren. Han hadde fått

eller ti mann i engelskmennene ville slåss på stranden, på markene, i gatene, i husene. Og vær sikker på at engelskmennene hadde gjort det hvis en invasjon hadde vært forsøkt. Det innvendes ofte at tyskerne den 9. april hadde bombardert Oslo og jevnet byen med jorden, hvis vi hadde gjort motstand. Det er et argument som man dengang vel måtte bøye seg for, fordi vi var totalt uforberedt. Men man må vel ha lært noe siden dengang. Og trusler om bombardement av byer må ikke i fremtiden godtas som en unnskyldning for overgivelse. — England overga seg ikke på grunn av tyskernes bombardement av London.

VI HAR LAGT MERKE til at Kongen i sine taler stadig kommer tilbake til et moment av overordentlig stor betydning — nemlig at vårt land allikevel slapp så pass lykkelig fra krigen. Det er mange faktorer som har spillet inn i denne forbindelse. Vi skal ikke komme nærmere inn på dem. De er for velkjente og for nær-opplevde til det. Men vi vil gjerne fremheve at vi ikke kan regne med en slik utvikling en gang til. Eller for å si det rett ut: Vi har praktisk talt ingen sjanser med mindre vi stanser angriperen ved våre grenser, eller tilintetgjør ham totalt så fort som mulig etter at han er trengt inn i landet.

VI HAR DESSVERRE ikke fått noen ny forsvarsordning foreløpig. Men noe må vel være gjort siden 1945. Under disse omstendigheter er det dobbelt viktig at landets forsvar så å si bygger på hver enkelt mann og kvinne i vårt land. Heimevernet er her en meget viktig faktor. Men ved siden av heimevernet, så å si bak heimevernet må man snarest mulig organisere sivilbefolkningens totale forsvar. Det er ikke en sivilists sak å komme nærmere inn på hvordan dette skal skje i detaljer. Men i store trekk må dette totale forsvar organiseres gjennom klare og konsise direktiver til sivilbefolkningen, slik at hver enkelt sivilist, hver voksen mann og kvinne, automatisk trekkes inn i

mitt navn og min adresse og navnene på disse «bolde riddere» som hadde arrestert guttene Burde ikke herr ekspedisjonssjefen i embets medfør ha undersøkt om jeg snakket sant? Hvis jeg løy, hvorfor lot ikke ekspedisjonssjefen meg arrestere? Talte jeg sant hvorfor har ikke ekspedisjonssjefen tatt affære? Går hans tause holdning inn under tjenesteforsømmelse?

Hvor meget kjenner justisminister Gundersen til denne hårreisende mishandling av våre barn? Eller er det Dem helt ubekjent herr justisminister? Eller kanskje det ikke spiller noen rolle når det gjelder NS barn? Jeg tror ikke her bør snakkes for høyt om mishandlinger i andre land. Vi har et gammelt ordspråk som sier: — «Fei først for din egen dør.»

Lullu Johansen.

Han sa at engelskmennene ville slåss på stranden, på markene, i gatene, i husene. Og vær sikker på at engelskmennene hadde gjort det hvis en invasjon hadde vært forsøkt. Det innvendes ofte at tyskerne den 9. april hadde bombardert Oslo og jevnet byen med jorden, hvis vi hadde gjort motstand. Det er et argument som man dengang vel måtte bøye seg for, fordi vi var totalt uforberedt. Men man må vel ha lært noe siden dengang. Og trusler om bombardement av byer må ikke i fremtiden godtas som en unnskyldning for overgivelse. — England overga seg ikke på grunn av tyskernes bombardement av London.

DET ER PÅ INGEN måte gitt at vi noen sinne blir overfalt igjen. Vi vil i det lengste gå ut fra at vår store østlige nabo ikke nærer noen som helst onde hensikter. Forbindelsen er formelt vennskapelig. Men av hensyn til vårt folks fremtid har vi ikke lov til å sette alt på ett kort. Det gjør ingen, aller minst russerne selv.

Notabene.

Sommerferie

(Forts. fra side 3)

dende mat og klær og andre nyttige ting. Fengselspresten i en av de leirer som deltok i feriearrangementet skrev til meg og brukte sterke ord om den glede og sunnhet som fulgte med arrangementet, — ja, i ett tilfelle mener presten at både mor og barn «ble reddet» ved denne leilighet.

I år har jeg atter fått anmodning om å søke å få istand en lignende ferieordning som den ifjor. Jeg har svart tilbake, at selvsagt skal det bli gjort som gjøres kan. Men i år har vi vårt Forbund for Sosial Oppreisning, og det er naturlig — og i samsvar med Forbundets mål og mening — at Forbundet i år søker planen gjennomført. Forbundets store skare av tillitsmenn og venner utover hele landet må være de rette til å ta et lite løft her. Jeg har ennå ikke mottatt oppgave fra fengslene over de familier eller enkeltpersoner som i år bør nytte godt av en eventuell ferieordning, men det er vel sannsynlig at antallet ligger på omtrent samme nivå som ifjor. Visstnok sitter ikke lenger så mange av våre kamerater i fangeleir, men det må antas at påkjenningen for de hjemmeværende familier øker slik at en familie som ifjor kan-

En farlig

Forts. fra side 3.

le pressen og med alle midler å tie kritikken ihjel.

Hvorfor avslo Scharffenberg 6000 kroner som årlig æresgasje? Her er enda menn med mannsmot i landet vårt. De mest fremstående menn i Hjemmefronten innser også at bunnfallet som kom ovenpå i deres boblende gryte i hetstiden må fratas helteglorien. Vi kan vel være enige i at »Gulosten» finnes på begge sider i alle partier. «Gulosten» som aldri burde ha sittet ved vår konges bord.

Til de gode velmenende norske menn og kvinner som samler underskrifter for et amnesti til fordel for NS-fanger, vil jeg si: «Slutt med dette. Det nytter ingen ting allikevel. De som har makten tør ikke.»

Små menn erkjenner nødige sine fellgrep. Heldigvis går det nå opp for det norske folk hvor forferdelig urettferdig dette rettsoppgjøret har vært, og hvorfor NS er blitt syndebukker.

Major Sagen skriver om rettsoppgjøret i sin bok «Nygårdsvold»: «Det er den største ulykke som har vært i Norge siden Svartedauen.»

Professor Scheie skriver om det samme: «Aldri har det hersket større rettsløshet i Norge.»

Det kan være undskyldning for de små menn som har fått i stand denne elendighet at de forsøker å forsvare sin gjerning til det siste.

Tenk om vi hadde hatt en justisminister som kunne si med Fredrik den store: «Den er den største felt-herre som kan overvinne seg selv.»

Oslo, 21. mai 1950.

Hans Eggum.

skje kunne greie sin ferie selv, ikke er i stand til dette i år. — I mange tilfelle hjalp familien ifjor til på gårdene med inne- eller utearbeid, — ja, på en av Totens storgårder «overtok» den gjestende Bergensfamilie «hele gården» mens husbondsfolket reiste på ferie!

Jeg ber alle som er interessert i å hjelpe til med å få istand et feriearrangement for fangers pårørende i sommer, å sende melding til Forbundets adresse i Oslo eller til meg. Oppgi de ønskemål De har (antall personer som kan tas imot, kjønn, alder etc.), så skal det i størst mulig utstrekning bli tatt hensyn til disse. Vil De heller sende penger til arrangementet, så anfør uttrykkelig at beløpet skal brukes til «Ferieordning 1950».

Kapp den 26. mai 1950.

Hroar Hovden.

I mitt arkiv mangler jeg dessverre «§ 100» nr. 6. Kan noen skaffe meg ett eneste eksemplar? Nyttårstider mottok jeg brev fra en mann nordpå ang. et kalender-spørsmål. Men da jeg etter noen undersøkelser skulle besvare brevet, var det som sunket i jorden. Vil vedk. vennligst sende meg sin adr. omigjen?

Toralv Fanebust, Hommersåk.

Ferieopphold

På gård i Midttelemark er dobbelt rom ledige for sommeren, helst ektefolk som vil stelle seg selv. Adg. kjøkken, godt ørretfiske, vakker beliggenhet. Bill. mrk. «K.o. 1382», nr. 242.

Gård til leie.

På Sørlandet er en liten gård til leie. Før 3 kyr og hest, innl. elektr. lys, redsk. og en liten buskap kan følge med. En som er vant med skogsarbeide kan rekne med greie vilkår. Bill. mrk. «V. Agder nr. 229».

Bekjentskap.

Troende gardbr. i satt alder, som hev fint belig. gard i turiststrøk, ynskjer bekj. med kristel-sinnet dame i 34—40 års ald. for å ordne med drift av større pensjonat event. hotell. Send oppl. og foto. B. m. «1951-T», nr. 247.

Bestyrerinne — Syersker.

Konfeksjonssystue søker selvstendig bestyrerinne, helst m. svennebrev. Samme sted ansettes øvede syersker. Værelser skaffes. B. m. «Ved Bergensbanen», nr. 246.

Feriefolk.

På bondegård i Østerdalen til-leie 1 møbl. v. og kjøkken, samt liten hytte. Bill. mrk. «Straks», nr. 244.

Hushjelp

helst yngre, med godt humør får plass på Toten gård straks eller senere. Henv.

Paul Sukkestad,
Lena, Ø. Toten, telefon nr. 29 a.

Kompanjong

søkes til å overta en godt innarbeidet vogn- og hesteko-amie i meget godt strøk.

Bill. mrk. «Smø», nr. 240.

Løssalgpris 25 øre

Nordmørspostens Trykkeri